

ЗМІСТ

Українській дипломатії — 90 років!	5
Арсеній Яценюк. Українська дипломатія: від попередників до сучасників.....	8
Леонід Черновецький. Київ на перехресті часу: міжнародні контакти	20
Павло Кривонос. Київ дипломатичний	29

ШЛЯХ ДИПЛОМАТИЧНОГО ПОСТУПУ

Олександр Кучерук. Від Генерального секретарства міжнаціональних справ до Міністерства міжнародних справ Української Народної Республіки	76
Дмитро Веденєєв. Система дипломатичного представництва за доби Директорії Української Народної Республіки. 1918—1920 рр.	92
Дмитро Будков. Організація міжнародного інформування за часів Української Держави гетьмана П. Скоропадського	116
Микола Дорошко. Дипломатія Радянської України у 1917—1923 рр.: головні дійові особи	127
Олександр Гісем. «Закордот» у системі дипломатичних відносин між Польщею та УСРР (1921—1923 рр.)	146
Омелян Вішка. Українські дипломатичні, військові та економічні представництва у Варшаві в 1919—1923 рр.	162
Валерій Власенко. До діяльності Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Румунії (1919—1923 рр.)	176

ДОСЛІДЖЕННЯ. РОЗВІДКИ

Ірина Матяш. Дипломатична історія України могла побачити світ в середині 1960-х... ..	218
Остап Нагірняк. Зовнішньополітична діяльність гетьмана Івана Мазепи.....	230
Павло Гай-Нижник. Німецька цензура в Українській Державі (мовою документів 1918 р.)	254
Руслана Бубряк. Особливості дипломатичної діяльності Ватикану.....	267
Юрій Тимошенко. Українсько-болгарські взаємини кінця ХХ століття	273
Світлана Мотрук. Головні напрями зовнішньої політики Чеської Республіки на рубежі ХХ—ХХІ ст.	316
Тарас Кияк. Українська діаспора як чинник внутрішньої та зовнішньої політики України.....	327

Василь Губарець. Боротьба за свободу і утвердження Української держави: преса українців Північної Америки про відносини України і США в 1985—1994 рр.	338
Микола Трюхан. Картографо-геодезична складова делімітації та демаркації державного кордону України	363
Микола Тимошик. Українська преса і книговидання в Канаді як джерело дослідження українсько-канадських відносин.....	384

ПОСЛИ УКРАЇНИ В ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВАХ

Австралія. <i>Валентин Адомайтіс</i>	408
Азербайджанська Республіка. <i>Степан Волковецький</i>	410
Алжирська Народна Демократична Республіка. <i>Сергій Боровик</i>	411
Аргентинська Республіка. <i>Олександр Никоненко</i>	412
Королівство Бельгія. <i>Ярослав Коваль</i>	413
Республіка Білорусь. <i>Ігор Ліховий</i>	414
Республіка Болгарія. <i>Віктор Кальник</i>	415
Федеративна Республіка Бразилія. <i>Володимир Лакомов</i>	416
Ватикан. <i>Тетяна Іжєвська</i>	418
Соціалістична Республіка В'єтнам. <i>Павло Султанський</i>	420
Сполучені Королівства Великої Британії і Північної Ірландії. <i>Ігор Харченко</i>	421
Республіка Вірменія. <i>Олександр Божко</i>	422
Грецька Республіка. <i>Валерій Цибух</i>	423
Грузія. <i>Микола Спінс</i>	424
Королівство Данія. <i>Наталія Зарудна</i>	425
Естонська Республіка. <i>Павло Кір'яков</i>	426
Федеративна Демократична Республіка Ефіопія. <i>Владислав Дем'яненко</i>	428
Арабська Республіка Єгипет. <i>Євген Микитенко</i>	429
Держава Ізраїль. <i>Ігор Тимофєєв</i>	431
Республіка Індія. <i>Ігор Поліха</i>	432
Ісламська Республіка Іран. <i>Ігор Логінов</i>	433
Королівство Іспанія. <i>Анатолій Щерба</i>	434
Італійська Республіка. <i>Георгій Чернявський</i>	436
Хашимітське Королівство Йорданія. <i>Ігор Дяченко</i>	437
Республіка Казахстан. <i>Микола Селівон</i>	438
Канада. <i>Ігор Осташ</i>	439
Киргизька Республіка. <i>Володимир Тягло</i>	440

Китайська Народна Республіка. <i>Сергій Камишев</i>	441
Республіка Корея. <i>Юрій Мушка</i>	442
Республіка Куба. <i>Олександр Гнедих</i>	443
Латвійська Республіка. <i>Рауль Чілачава</i>	445
Литовська Республіка. <i>Борис Клімчук</i>	446
Ліванська Республіка. <i>Борис Захарчук</i>	447
Велика Соціалістична Народна Лівійська	
Арабська Джамагірія. <i>Геннадій Латій</i>	449
Республіка Македонія. <i>Віталій Москаленко</i>	451
Малайзія. <i>Олександр Шевченко</i>	452
Королівство Марокко. <i>Віталій Йохна</i>	453
Республіка Молдова. <i>Сергій Пирожков</i>	454
Федеративна Республіка Нігерія. <i>Олег Скоропад</i>	455
Королівство Нідерланди. <i>Олександр Купчишин</i>	456
Федеративна Республіка Німеччина. <i>Ігор Долгов</i>	457
Королівство Норвегія. <i>Ігор Сагач</i>	458
Об'єднані Арабські Емірати. <i>Сергій Пасько</i>	459
Ісламська Республіка Пакистан. <i>Ігор Пасько</i>	461
Республіка Польща. <i>Олександр Моцик</i>	462
Португальська Республіка. <i>Ростислав Троненко</i>	463
Російська Федерація. <i>Олег Дьомін</i>	465
Румунія. <i>Юрій Малько</i>	466
Королівство Саудівська Аравія. <i>Леонід Гур'янов</i>	468
Республіка Сербія. <i>Анатолій Олійник</i>	469
Республіка Сінгапур. <i>Віктор Маштабей</i>	471
Словацька Республіка. <i>Інна Огнівець</i>	473
Словенія. <i>Вадим Примаченко</i>	475
Сполучені Штати Америки. <i>Олег Шамшур</i>	477
Королівство Таїланд. <i>Ігор Гуменний</i>	478
Турецька Республіка. <i>Олександр Міщенко</i>	479
Туркменістан. <i>Віктор Майко</i>	480
Угорська Республіка. <i>Дмитро Ткач</i>	481
Республіка Узбекистан. <i>В'ячеслав Похвальський</i>	483
Французька Республіка. <i>Костянтин Тимошенко</i>	485
Республіка Хорватія. <i>Маркіян Лубківський</i>	487
Чеська Республіка. <i>Іван Кулеба</i>	488
Королівство Швеція. <i>Анатолій Пономаренко</i>	489
Японія. <i>Микола Кулінич</i>	490

ІНОЗЕМНІ ПОСЛИ В УКРАЇНІ

Австрійська Республіка. Йозеф Маркус Вукетіч	492
Азербайджанська Республіка. Алієв Таят Мусейб оглу.....	493
Алжирська Народна Демократична Республіка. Бафдаль Мокадем	494
Аргентинська Республіка. Ольга Ліла Рольдан Васкес.....	495
Ісламська Республіка Афганістан. Мохаммад Асеф Делавар.....	496
Королівство Бельгія. Марк Вінк	497
Республіка Білорусь. Валентин Велічко.....	498
Федеративна Республіка Бразилія. Ренато Луїз Родрігес Маркес.....	499
Святий Престол (Ватикан). Архієпископ Іван Юркович.....	500
Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії. Роберт Едвард Брінклі.....	501
Соціалістична Республіка В'єтнам. Нгуєн Ван Тхань.....	502
Республіка Вірменія. Армен Авакович Хачатрян.....	503
Грецька Республіка. Харалампос (Харіс) Дімітріу.....	504
Грузія. Грігол Катамадзе.....	505
Королівство Данія. Уффе Андерссон Балслев.....	506
Естонська Республіка. Яан Хейн.....	507
Арабська Республіка Єгипет. Юсеф Мустафа Зада.....	508
Держава Ізраїль. Зіна Калай-Клайтман.....	509
Республіка Індія. Дебабрата Сага.....	510
Республіка Індонезія. Альбертус Емануель Александр Латуріув.....	511
Королівство Іспанія. Хіль Каталіна Луїс Хав'єр.....	512
Італійська Республіка. Фабіо Фаббрі.....	513
Республіка Казахстан. Амангельди Жумабаєв	514
Канада. Абіна М. Данн.....	515
Киргизька Республіка. Мамкулов Еркін Бейшеналійович.....	516
Китайська Народна Республіка. Чжоу Лі.....	517
Республіка Корея. Хо Сун Чоль.....	518
Республіка Куба. Хуліо Гармендія Пенья.....	519
Держава Кувейт. Хомуд Юсіф Мішарі Аль-Роадан.....	520
Латвійська Республіка. Андріс Вілцанс	521
Литовська Республіка. Альгірдіс Кумжа.....	522
Республіка Македонія. Мартін Гулескі.....	523
Королівство Марокко. Абдельжаліль Саубрі.....	524
Республіка Молдова. Сергіу Статі.....	525
Королівство Нідерланди. Рональд Келлер.....	526

Федеративна Республіка Німеччина. <i>Райнгард Шеферс</i>	527
Королівство Норвегія. <i>Олав Берстад</i>	528
Ісламська Республіка Пакистан. <i>Газанфар Алі Хан</i>	529
Південно-Африканська Республіка. <i>Ашраф Сентсо</i>	530
Республіка Польща. <i>Яцек Ключковські</i>	531
Португальська Республіка. <i>Жозе Мануел Песанья Вієгаш</i>	532
Російська Федерація. <i>Віктор Черномирдін</i>	533
Румунія. <i>Траян-Лауренцю Хрїстя</i>	534
Словацька Республіка. <i>Урбан Руснак</i>	535
Республіка Словенія. <i>Прїмож Шелїго</i>	536
Сполучені Штати Америки. <i>Вільям Брокенбру Тейлор</i>	537
Республіка Туреччина. <i>Ердоган Шерїф Ішджан</i>	538
Туркменїстан. <i>Непесов Арслан Саккоєвич</i>	539
Угорська Республіка. <i>Андраш Баршонь</i>	540
Республіка Узбекистан. <i>Хайдаров Ілхом Уткурович</i>	541
Республіка Фїнляндія. <i>Лаура Рейніля</i>	542
Французька Республіка. <i>Жан-Поль Везїан</i>	543
Республіка Хорватія. <i>Марїо Міколіч</i>	544
Сербія і Чорногорія. <i>Горан Алексич</i>	545
Чеська Республіка. <i>Карел Штїндл</i>	546
Швейцарська Конфедерація. <i>Георг Цублер</i>	547
Королівство Швеція. <i>Йон-Крістер Оландер</i>	548
Японія. <i>Муццо Мабучї</i>	549

НОТАТКИ ПОСЛА

Сергїй Пирожков. Україна та Молдова: від сусїдства до партнерства	550
Микола Кулінич. Україна може опанувати своїм місцем на азїйському ринку.....	569
Олег Шамшур. Розширення людських контактів та активна ділова спївпраця — запорука змїцнення україно-американського стратегїчного партнерства	582
Райнгард Шеферс. Німецько-українські стосунки: на міцному фундаментї, налаштованї на майбутнє.....	588
Іван Юркович. Церква і вища освіта	593
Яцек Ключковські. Відчуваю себе як на другїй батьківщинї	601

СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА ДИПЛОМАТІЯ

Анатолій Зленко. Формування та реалізація концептуальних засад зовнішньої політики України.....	608
Борис Гуменюк. Академія, де вчать мистецтва дипломатії.....	624
Віктор Андрущенко. Виховуємо європейського вчителя	629
Григорій Перепелиця. Російсько-українські відносини в контексті європейської безпеки.....	633
Петро Кононенко. Україна і Європа.....	641

СЛОВО ІНОЗЕМНИМ ДИПЛОМАТАМ

Франсуа Хентшел. Знайомтеся: веселкова країна	646
--	-----

ПОРТРЕТИ ДИПЛОМАТІВ

Віталій Пригоровський. Дипломат Олександр Довженко	662
Анатолій Денисенко. Діалоги з Джуро Відмаровичем.....	670

ДИПЛОМАТІЯ ОЧИМА ЖУРНАЛІСТІВ

Віктор Чамара. Укрінформ: 90 років історії і поступу на міжнародні інформаційні терени.....	676
Віталій Шевченко. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення — конституційний орган, що дбає про дотримання в країні європейських стандартів розвитку інформаційної сфери.....	684
Василь Юричко. Новизна помножена на щирість спілкування	698
Микола Махінчук. Побачити Париж і... не померти.....	702

ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС

Леонід Шкляр. Сценарії реформування влади крізь призму парламентських виборів.....	717
Юлія Щегельська. Вплив доктрин «месіанства», «сарматизму» та «прометеїзму» на формування політичної культури польського суспільства та інтегрованого образу країни.....	731

ХРОНІКА ПОДІЙ

Україна і ООН	748
----------------------------	-----

УКРАЇНА ДИПЛОМАТИЧНА — 2007

НАУКОВИЙ ЩОРІЧНИК

Випуск восьмий

Упорядники:

*Леонід Губерський, Павло Кривonos,
Борис Гуменюк, Анатолій Денисенко*

Засновники:

Дипломатична академія при Міністерстві закордонних справ України,
Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв,
Історичний клуб «Планета»

Редакційне свідоцтво серія КВ № 4669
видане Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України

Видавець:

Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв

Видання рекомендоване до друку Вченою радою
Дипломатичної академії при Міністерстві закордонних справ України
як навчальний посібник. Протокол № 1 від 17 жовтня 2007 р.

Вищою Атестаційною Комісією України щорічник визнано
фаховим виданням з політичних, історичних наук

Директор ІВЦ «Планета»

Галина Денисенко

Заступник відповідального секретаря

Володимир Денисенко

Обкладинка художника *Ростислава Пахолюка*

Макет і верстка *Сергія Краснікова*

Набір і підготовка до друку здійснені
інформаційно-видавничим центром «Планета»

Адреса редакції: м. Київ, вул. Стрілецька, 14-б;
для листування — Київ-34, абонентська скринька 32;
тел. 482-38-06

Видруковано в ПЦ «Гамма-Принт», м. Київ, бульв. Шевченка, 4.
Формат 60×84/16. Обл.-вид. арк. 68,6. Підписано до друку 1.11.2007.
Тираж 3000 примірників. Зам. .